

KUTSESTANDARD

Dekoraator-butafoor, tase 7

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Dekoraator-butafoor, tase 7	7

Võimalikud spetsialiseerumised ja nimetused kutsetunnistusel	
Spetsialiseerumine	Nimetus kutsetunnistusel
Butafooria	Butafoor, tase 7
Dekoratsioonimaalimine	Dekoraator, tase 7

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
<p>Dekoraator-butafoor, tase 7 teostab kujundusi vastavalt oma töökohale (nt etendusasutus, televisioon, muuseum, reklaamibüroo): teeb teatri,- filmi- ja teletlavastuste kujundusi, valmistab muuseumite, kaubandusettevõtete jt tellimustele vastavalt kujunduselemente.</p> <p>Dekoraator-butafoor, tase 7 viib ellu kunstniku nägemust, kasutades sealjuures erialaseid tehnilisi teadmisi ja käsitööoskust. Kujunduselemendi keerukusest lähtuvalt kaasatakse lisaks dekoraator-butafoorile dekoratsioonide valmistamise protsessi teiste erialade spetsialiste (nt puidu- ning metallitöö spetsialiste, õmblejaid jt).</p> <p>Dekoraator-butafoor, tase 7 juhib tööprotsesse, pakub uusi lahendusi ja juhendab kolleege.</p> <p>Töö iseloomust tulenevalt on võimalik spetsialiseeruda kas butafooriks või dekoraatoriks: dekoraator, tase 7 valmistab ja maalib kujunduselemente, butafoor, tase 7 valmistab mahulisi kujunduselemente.</p> <p>Kutsealal on ka kutse dekoraator-butafoor, tase 6, kes tegutseb vastavalt juhistele ning võib tööülesannete täitmisel vajada juhendamist.</p>
A.2 Tööosad
<p>A.2.1 Töö planeerimine</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Maketi, kavandite ja tööjooniste lugemine. 2. Tööjooniste koostamine. 3. Materjalide valimine. 4. Tööde järjekorra ja tööaja planeerimine. <p>A.2.2 Kujunduselementide valmistamine</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kujunduselemendi ja selle osade proportsioonide määratlemine, materjali mõõtmine, vajadusel joonise kandmine mõõtkavasse. 2. Kujunduselemendi kohandamine ja täiustamine. <p>A.2.3 Juhtimine ja juhendamine</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Töörühma juhtimine. 2. Ressursside kasutamine. 3. Juhendamine.

Spetsialiseerumisega seotud tööosad Butafooria A.2.4 Mahuliste elementide valmistamine ja viimistlemine 1. Mahuliste elementide valmistamine. 2. Mahuliste elementide viimistlemine. Dekoratsioonimaalimine A.2.5 Kujunduselementide maalimine 1. Pindade, raamide katmine erinevate materjalidega, pehmete dekoratsioonipindade ettevalmistamine. 2. Pindade töötlemine.
A.3 Töö keskkond ja eripära Vastavalt kokkuleppele tööandajaga võib töö aeg olla paindlik või fikseeritud. Dekoraator-butafoor töötab valdavalt siseruumis. Vastavalt tööülesande iseloomule võib esineda sundasendis töötamist. Võimalik on kokkupuude tervistkahjustavate (sh allergiat tekitavate) faktoritega, nt kemikaalid, toksilised ained, tolm, müra, vibratsioon.
A.4 Töövahendid Kunstitarbed (pliatsid, pintsliid, värvid, jm), mõõteriistad (joonlaud, mõõtkava joonlaud jm), lõikeriistad (käärid, saed, noad jm), ehitus- (liimid, kipsid, vahud jm) ja muud materjalid (kangad, paberid, kiled jms), mehaanilised ja elektrilised seadmed jms.
A.5 Tööks vajalikud isikuomadused Dekoraator-butafoori töös on olulised analüüsi- ja õppimisvõime, püsivus, loovus, orienteeritus tulemusele, paindlikkus, pingetaluvus, täpsus ja vastutustunne.
A.6 Kutsealane ettevalmistus Üldjuhul on dekoraator-butafoor, tase 7 kunstialase ettevalmistusega ning tal on kompetentsuse kujunemiseks vajalik töökogemus.
A.7 Enamlevinud ametinimetused Dekoraator-butafoor, vanemdekoraator, vanembutafoor, maalija, kunstnik-butafoor, kunstnik-dekoraator.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur Kutse dekoraator-butafoor, tase 7 taotlemisel tuleb tõendada kõik kompetentsid. Spetsialiseerumisel butafoor, tase 7 kutsele tuleb tõendada kompetentsid B.2.1 - B.2.4 ja B.2.6 (läbiv kompetents). Spetsialiseerumisel dekoraator, tase 6 kutsele tuleb tõendada kompetentsid B.2.1 - B.2.3, B.2.5 ja B.2.6 (läbiv kompetents).
--

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENSIID

B.2.1 Töö planeerimine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1. Loeb tööjooniselt kujunduselementide mastaabi, materjali, viimistluse, funktsiooni ja kunstilise eesmärgi, vajadusel kohandab jooniseid, lähtudes kujunduse vajadusest. 2. Tuletab ilma mõõtudeta kavandi põhjal kujunduselementide mastaabi, materjali, viimistluse, funktsiooni ja kunstilise eesmärgi, vajadusel kohandab jooniseid, lähtudes kujunduse vajadusest. Vajadusel teeb iseseisvalt tööjoonise, lähtudes tellija kirjeldatud ülesandest. Näeb ette võimalikke tekkivaid vigu, teeb ettepanekuid vigade vältimiseks ja parandamiseks ning kujunduselemendi täiustamiseks.	

3. Valib sobivate omadustega materjalid ja nende kogused vastavalt eelarvele, tööjoonisele ja kujunduselemendi funktsioonile. Vajadusel koostab eelarve. Analüüsib tööprotsessi ja prognoosib võimaliku materjali lisakulu, arvestab keeruliste lahenduste puhul katsetega. Arvestab materjali valimisel loovalt materjalide erisusi.

4. Planeerib tööde järjekorra nii, et saab valmistada mitut kujunduselementi samaaegselt, arvestades tööks kuluvat aega, elemendi kunstilist ja praktilist eesmärki, materjalide omadusi (kuivamine, mürgisus jne), varub kaitse- ja töövahendid. Valmistab tööpinna ette vastavalt kasutatavatele materjalidele. Arvestab tellimuse tähtaega ja eesmärki.

B.2.2 Kujunduselementide valmistamine

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

1. Määrab tööjoonise põhjal kujunduselemendi mõõdud, vajadusel suurendab või vähendab joonist või selle osasid, kasutades sobivat tehnikat ja tehnoloogiat. Mõõdab materjali vastavalt joonisele ja koostatud tööplaanile ning kannab materjalile vajalikud andmed. Analüüsib ebatäpset või vastuolulist joonist ning teeb ülesandest lähtuvalt ise tööjoonise.

2. Kohandab, parandab ja täiustab kujunduselementi vastavalt tellija juhtnõuadele ning arvestades kasutuseesmärki ja -tingimusi. Hindab iseseisvalt kujunduselemendi kasutuse ja eesmärkide põhjal vajadust kujunduselementi tehniliselt kohandada, täiustada või parandada.

B.2.3 Juhtimine ja juhendamine

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

1. Töögrupi juhina analüüsib tööühma tööd, teeb järeldusi ja langetab asjakohaseid otsuseid. Algatab ja käivitab tegevusi, juhib ja kontrollib nende kulgu ning tulemuste suunas tegutsemist.

2. On täpne, planeerib ja kasutab ressursse (nt aeg, töövahendid) efektiivselt. Jälgib ja kontrollib tööprotsessi jooksul tähtaegadest ning etappidest kinnipidamist.

3. Juhendab kolleege tööülesannete täitmisel. Aitab kujundada tööks sobivat hoiakut ja töökultuuri. Toetab võimekuse rakendamist.

SPETSIALISEERUMISEGA SEOTUD KOMPETENTSID

Spetsialiseerumisel butafoor, tase 7 kutsele tuleb tõendada kompetentsid B.2.1 - B.2.4 ja B.2.6 (läbiv kompetents). Spetsialiseerumisel dekoraator, tase 6 kutsele tuleb tõendada kompetentsid B.2.1 - B.2.3, B.2.5 ja B.2.6 (läbiv kompetents).

Butafooria

B.2.4 Mahuliste elementide valmistamine ja viimistlemine

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

1. Valmistab mahulisi vorme, kasutades ja kohandades olemasolevaid ning luues uusi tehnikaid, vajadusel täiendab töövõtteid tööprotsessi käigus. Võtab jäljendi, töötab positiiv- ja negatiivvormidega. Arvestab elemendi valmistamisel selle kasutamiseesmärki ja -tingimusi, vajadusel korrigeerib elemendi ülesehitust ja kujundab pinna.

2. Viimistleb mahulisi vorme kattes, värvides, maalides ja faktuurtehnikaid kasutades vastavalt tööjoonisele, kavandile, näidisele ja/või kirjeldusele. Arvestab elemendi viimistlemisel selle kasutamiseesmärki ja -tingimusi, vajadusel korrigeerib elemendi ülesehitust ja kujundab pinna.

Dekoratsioonimaalimine

B.2.5 Kujunduselementide maalimine

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

1. Katab pinnad ja raamid materjaliga, kasutades sobivaid töövahendeid ja mitmekesiseid ning uuenduslikke töövõtteid. Valmistab pehmed dekoratsioonipinnad ette, arvestades järgnevate töödega, dekoratsiooni kasutustingimuste ja kunstiliste taotlustega.

2. Töötleb pindasid (värvib, maalib, teeb faktuure) vastavalt tööjoonisele ja/või kavandile, kasutades mitmekesiseid tehnikaid, töövahendeid ja -võtteid ning arvestades elemendi kasutamist ja kunstilist eesmärki. Loob uusi töövõtteid

ja tehnilisi lahendusi, täiendab töövõtteid töö käigus. Vajadusel kujundab iseseisvalt faktuuri, pinna või maalingu, arvestades tellimust.

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.6 Dekoraator-butafoor, tase 7 kutset läbiv kompetents	EKR tase 7
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kasutab töös eesti keelt tasemel B2 ning vähemalt ühte võõrkeelt tasemel B1 (vt lisa 1 Keelte oskustasemetete kirjeldused). 2. Kasutab oma töös digioskuste osaoskusi Info haldamine, Suhtlemine digikeskkondades ja Turvalisus (vt lisa 2 Digioskused). 3. Järgib oma töös organisatsiooni sisekorraeskirja, ametijuhendit ning ametialast eetikat. Järgib oma töös kutsealaga seonduvaid õigusakte, sh autoriõiguse seadust. 4. Järgib oma töös tuleohutuse eeskirja, ohutus- ja turvanõudeid, kasutab isikukaitsevahendeid. 5. Tugineb oma töös teadmistele kultuuri- ja kunstiajaloo, vormi- ja värvusõpetusest, ruumikujunduse põhimõtetest ning konstruktsiooniõpetusest. 6. Hoiab end kursis erialaste uuendustega, jagab oma teadmisi kolleegidega. 7. Analüüsib tööd ning tööprotsessi tervikuna, korrigeerides vajadusel tegevusi. 8. Teeb koostööd kolleegide ja tellijatega, arvestades organisatsiooni struktuuri ning erinevate üksuste funktsioone ja pädevust. 9. Osaleb positiivse töökeskkonna loomises. Õpib konstruktiivselt tagasisidest. Läheneb olukordade ja probleemide lahendamisele avatult ja loovalt. Tunnustab uusi ideid ja arengusuundi. 10. Hindab adekvaatselt suhtlemispartnerit ja -situatsiooni, valib asjakohase käitumis- ja väljendusviisi. Väljendab oma seisukohti hinnanguvabalt. 	
<p>Hindamismeetod(id):</p> <p>Läbivaid kompetentse hinnatakse teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.</p>	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	19-25042018-1.2/7k
2. Kutsestandardi koostajad	Andres Bergström, Eesti Draamateater Terje Kiho, Teater Vanemuine Eve Komissarov, Ugala Teater, Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia Liina Laigu, Rahvusooper Estonia Rein Neimar, Tallinna Linnateater, Eesti Teatriliit Küllli Root, Rahvusooper Estonia Liina Unt, Endla Teater
3. Kutsestandardi kinnitaja	Kultuuri Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	11
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	25.04.2018
6. Kutsestandard kehtib kuni	24.04.2023
7. Kutsestandardi versiooni number	7
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	3432 Sisekujundajad ja dekoraatorid
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	7
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Props maker, Set painter

Inglise keeles	Scenic artist, level 7
Vene keeles	декоратор
C.3 Lisad	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 2 Digioskused	